

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av arbetet med att främja
ett positivt skolklimat vid Gällö skola i Bräcke
kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av Gällö skola. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska arbetet med att främja ett positivt skolklimat och elevernas sociala samspel där hela skolan involveras i arbetet, med fokus på årskurserna 7-9. Detta omfattar hur lärare och annan skolpersonal arbetar med att främja ett positivt skolklimat, och hur rektorn arbetar strategiskt för att främja ett positivt skolklimat.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer, hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar och låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Gällö skola i följande utsträckning:

Lärares och annan skolpersonals arbete med att främja ett positivt skolklimat

Lärare och annan skolpersonal arbetar i flera delar med att främja ett positivt skolklimat, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärare och annan personal behöver involvera eleverna i arbetet med att skapa ett positivt skolklimat och utveckla aktiviteter som bidrar till trygghet och trivsel över hela skolan.

Rektorns strategiska arbete för att främja ett positivt skolklimat

Rektorn arbetar i låg utsträckning för att främja ett positivt skolklimat.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorn behöver utveckla ett strategiskt arbete med tydliga ramar och mål för att främja ett positivt skolklimat, samt ge personalen möjlighet att skapa samsyn och öka sin kompetens för att kunna bidra.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 18 december 2026 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redogörelsen skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2025:10 889) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Lärares och annan skolpersonals arbete med att främja ett positivt skolklimat

Inom detta område granskas lärares och annan skolpersonals arbete med att eleverna ska trivas och vara trygga i skolmiljön, under hela skoldagen. Det innefattar hur lärare och annan personal arbetar relationsfrämjande och i sitt ledarskap agerar tydligt och samtidigt varmt, omtänksamt och stöttande. Området inkluderar även hur personalen arbetar för att eleverna ska involveras så att de ges möjlighet att utveckla sin förståelse för vad ett positivt skolklimat innebär. Härtill granskas om det sker ett arbete, med gemensamma arbetssätt och aktiviteter, som utvecklar skolklimatet.

Skolinspektionen bedömer följande: Lärare och annan skolpersonal arbetar i flera delar med att främja ett positivt skolklimat, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektor, lärare och annan personal, elever, observationer av skolmiljön samt inkommen dokumentation.

Ledarskap och relationsarbete

Personalen utövar ett på flera sätt varmt och stöttande ledarskap men det finns få gemensamma förhållningssätt och agerandet skiljer sig åt mellan individer. Personalen jobbar relationellt gentemot eleverna och den goda stämningen lärare emellan smittar av sig på elevrelationerna. Personal

befinner sig i entréhallen och hälsar elever välkomna på morgonen, ibland med namn. De småpratar med eleverna och frågar dem om saker som rör deras fritid. En lärare spelar på eget initiativ musik i uppehållsrummet för att skapa god stämning. Stämningen är varm och några lärare går runt och pratar med eleverna. De söker också upp elever som sitter ensamma för att inleda samtal. Skolan är liten och flera intervjugrupper vittnar om att de har en nära och familjär stämning sinsemellan och alla har någon de kan hänga med om de vill. Det kan förekomma skojbråk men bara bland de som tycker att det är okej. Det framgår att lärare agerar olika när något händer och det är vanligt att vissa elever inte blir tillrättvisade på samma sätt som andra, men få eller ingen lärare låter saker passera helt obemärkt, säger eleverna. Det har hänt att saker, som exempelvis biljardbordet, har förstörts av några elever och då stängs de alla av från användning. Ibland vet eleverna inte riktigt skälen till att de blir av med soffor eller andra saker för det är inte alltid lärarna förklarar för dem och de upplever inte alltid lärarna som konsekventa och rättvisa, utan lärare agerar olika i situationer där de behöver ingripa. De flesta lärare är snälla men inte för snälla säger eleverna, utan de kan också peka med hela handen när det behövs. Lärarna tycker att det är viktigt med ordning och reda men de är också stöttande och de flesta eleverna har någon de kan vända sig till om de behöver ta upp någon fråga med en vuxen.

Skolan har få sätt att involvera eleverna i ett främjande och förebyggande arbete för ett positivt skolklimat och det görs varken kontinuerligt eller likvärdigt. Skolan har ordningsregler vilka enligt rektorn diskuteras med både elever och personal årligen, men varken elever eller personal uppfattar att detta arbete sker utifrån någon uttalad plan. Lärarna informerar eleverna snarare än involverar dem och främst på förekommen anledning om någon regel, exempelvis kring mobiltelefoner, inte efterlevs. Lärarna säger dessutom att de sällan diskuterar hur de ska jobba förebyggande med eleverna för att förhindra att regelbrott sker återkommande. Däremot har klasserna klassregler som eleverna tycker är rimliga. Eleverna ges inte möjlighet att, på regelbunden eller strukturerad basis, resonera om eller reflektera över hur de vill att skolklimatet ska vara på skolan, vilka förhållningssätt som ska råda elever emellan eller i relation till personal. De pratar inte heller om vad ett positivt skolklimat innebär eller hur eleverna tycker att ett sådant ska ta sig uttryck. Eleverna tycker att de kan vara sig själva på skolan, att det inte finns några tydliga normer de måste anpassa sig till för att passa in, men de säger också att det finns många olika gäng på skolan, där vissa förbehåller sig rätten att sätta sig till doms över andra. I gängen förekommer mycket snack om de som avviker och ett exempel som eleverna nämner är att om två killar skulle hålla varandra i handen skulle de bli retade för det. Lärarna uttrycker att det inte

är lätt att vara alternativ på skolan och att de inte har något gemensamt arbete för att stärka eleverna i deras olikheter. Samtidigt ser lärarna att skolan har en viktig roll i relation dels till hemmen, dels till den miljö i vilken skolan finns och att elever därför kan behöva skolans stöd för att våga vara sig själva. De pratar dock inte strukturerat om olikheter mellan människor eller om hur man bygger respekt för sådana olikheter. Det kan dock hända ibland på förekommen anledning om någon exempelvis blivit utsatt för kommentarer. Frågan borde adresseras kontinuerligt säger personalen, men ofta blir det att de tar krafttag när något händer vilket minskar det negativa beteendet tillfälligt, men sedan ökar beteendet ofta igen. Värdegrundsarbetet genomförs huvudsakligen inom ramen för ämnesundervisningen i berörda ämnen, men därutöver sker inget arbete med uttalat fokus på skolans specifika behov eller omständigheter. Det finns enligt rektorn en ambition att mentorerna ska genomföra värdegrundsarbete på mentorstiden, men den är bara 30 minuter per vecka och ägnas till stor del åt praktiska frågor. I den mån mentorer jobbar med värdegrund och mellanmänsklig respekt vid dessa tillfällen, så sker det på enskilda pedagogers initiativ eller på förekommen anledning och det saknas direktiv om vad lärarna ska göra på mentorstiden. Lärarna uttrycker att det vore en god idé att använda mentorstiden till denna typ av diskussioner med eleverna. Något arbetslag har gjort en plan för arbetet, men det följs inte upp huruvida de planerade passen genomförs enligt intentionen. Skolan har dock innevarande år påbörjat ett arbete med ett särskilt metodmaterial med fokus på normer för manlighet för årskurserna 7 och 8, där vissa värdegrundsfrågor och frågor kring psykisk ohälsa hanteras, men arbetet har ännu inte fått genomslag i verksamheten. Därutöver genomför trygghetsteamet trygghetsenkäter med eleverna, men resultaten på dessa tas inte regelmässigt upp och diskuteras igenom med eleverna. Eleverna kan via klassrådet eller genom att de själva tar initiativ, lyfta vissa frågor till elevrådet. Det är dock sällan som elevrådet pratar om generellt beteende utan där fokuserar eleverna snarare på konkreta saker som aktiviteter eller möblering av gemensamma utrymmen och vilka spel som ska köpas in.

Personalen har flera förhållningssätt som skapar samhörighet och trivsel och de genomför flera gemensamma aktiviteter som bidrar till ett positivt skolklimat. När höstterminen startar inleds den med gemensamma dagar med lekar och andra aktiviteter då eleverna är i blandade grupper för att lära känna varandra och för att bygga relationer i de nya klasskonstellationerna. Lärarna har också, i förebyggande syfte, låtit elever i åk 8 åka pulka med elever från åk 6 för att skapa kontaktytor innan mellanstadieeleverna kommer upp till högstadiet. Därutöver genomför personalen årligen gemensamma aktiviteter som omfattar hela årskurser,

exempelvis ett flertal friluftaktiviteter såsom paddling, fjällvandringar eller gökotta. De har också gemensamma aktiviteter för hela högstadiet, exempelvis adventsmys eller påskdans. Bäst-i-test-tävlingar genomförs också, där klasserna tävlar mot varandra. Syftet med dessa gemensamma aktiviteter är, förutom själva friluftsdimensionen, att skapa samhörighet. Ofta genomförs de dock årskursvis, vilket gör att de mer bidrar till att skapa goda relationer inom årskursen, snarare än att den främjar kontakter mellan elever inom hela högstadiet. Lärarna synliggör inte att ett eftersträvanvärt mål med aktiviteterna är att de ska bidra till att skapa ett positivt skolklimat över hela skolan, hela dagen, varför eleverna tycker att de mest har betydelse för den egna klassgemenskapen. Skolan har också nyligen startat ett Skol-IF, där elever sitter med i styrelsen för föreningen. Denna har dock huvudsakligen sina aktiviteter på elevernas fritid, även om den samhörighet som Skol-IF ger upphov till får positiva effekter även i den dagliga verksamheten på skolan, för de elever som valt att vara med. Några lärare håller sina klassrumsdörrar öppna, vilket bjuder in elever till spontana samtal. Det finns personal ute i de allmänna utrymmena på nästan alla raster. Lärarna arbetar också med att skapa ytor av gemenskap för elever som är lite ensamma eller i behov av lugn och ro; då kan de sammanföra flera elever med likande behov för att de ska kunna vara ensamma tillsammans och kanske hitta några gemensamma intressen. Även trygghetsteamet är inblandade i att skapa aktiviteter för eleverna. Då jobbar de tillsammans med elevrådet med olika rastaktiviteter såsom utmaningar eller lekar. Elevrådet har exempelvis arrangerat escape rooms och en utklädningsvecka. Dessvärre har detta arbete avstannat något i samband med förändringar i personalgruppen. Skolan har också elevskyddsombud där elever från åk 9 är med på skyddsronder.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärare och annan personal behöver involvera eleverna i arbetet med att skapa ett positivt skolklimat och utveckla aktiviteter som bidrar till trygghet och trivsel över hela skolan.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det inte i tillräcklig utsträckning sker ett kontinuerligt arbete som involverar eleverna och ger dem möjligheter att resonera om vad ett positivt skolklimat innebär och hur de kan bidra till ett sådant. Inte heller diskuteras värdegrundsfrågor på ett systematiskt sätt med alla elever. Eleverna ges därmed begränsade möjligheter att bidra till och skapa förståelse för gemensamma normer och förhållningsätt. Personalen arrangerar flera olika aktiviteter för främst

klasser och i mindre utsträckning mellan årskurser under läsåret, och bör även skapa aktiviteter i vardagen som bidrar till en gemenskap över klasser och över årskurser.

Skolinspektionen rekommenderar därför att personalen tillsammans med rektorn utvecklar metoder för hur de kan involvera eleverna i det vardagliga arbetet kring vilka förhållningssätt som ska råda på skolan. I detta ingår att utveckla en plan för värdegrundsarbetet med fokus på vilket klimat som bör råda på skolan utifrån dess specifika förutsättningar, exempelvis kring acceptans för olikheter och respekt för alla. Arbetet behöver planeras så att elevernas upplevelser och synpunkter tas tillvara för att alla ska uppleva en skolgemenskap och ett positivt skolklimat, vilket exempelvis kan innebära tillfällen för reflektion och resonemang på en strukturerad basis. Det kan också omfatta att eleverna involveras i analysen av resultat från enkäter för att därigenom kunna formulera vägar framåt. Arbetet behöver också omfatta ett synliggörande av hur de många skolövergripande aktiviteterna som redan sker förväntas bidra till ökad gemenskap.

Rektors strategiska arbete för att främja ett positivt skolklimat

Inom detta område granskas hur rektorn arbetar för att det ska finnas ett gemensamt arbete på skolövergripande nivå för att främja ett positivt skolklimat. Detta inkluderar även hur rektorn arbetar och tar ansvar för att lärare och annan personal på skolan utvecklar och förhåller sig till de gemensamma förhållningssätten.

Området inbegriper även att lärare och annan personal ska få vägledning, stöd och kompetensutveckling som möjliggör gemensamma förhållningssätt så att de kan omsätta dessa och verka för att främja ett positivt skolklimat.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn arbetar i låg utsträckning för att främja ett positivt skolklimat. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektor, lärare och annan personal, samt inkommen dokumentation.

Gemensamt arbete på skolövergripande nivå

Rektorn bedriver ett begränsat strategiskt arbete för att skapa ett positivt skolklimat. Enligt rektorn finns, för hela skolområdet, en vision: "Kunskap, trygghet och gemenskap", som arbetet ska kretsa kring. Rektorn uppger att

målet för hens verksamhet på den egna skolan är att ett relationellt förhållningssätt ska prägla förhållanden lärare och elever emellan och menar att detta är avgörande för ett positivt skolklimat. Rektorn har dock skapat få konkreta strategier för att gemensamt arbeta fram strukturer för hur ett sådant arbete kan gestalta sig, utan hen förlitar sig på att sådana samtal förs i arbetslagen, även utan någon specifik ledning eller struktur. Det finns, förutom de aktiviteter som personalen genomför med eleverna, inga rutiner för hur lärarna explicit ska arbeta, exempelvis kring bemötande och ledarskap, för att uppnå ett positivt skolklimat i vardagen. Det finns heller ingen långsiktig plan för hur de ska arbeta för ett positivt skolklimat även om det finns gemensamma ordningsregler för skolan. Rektorn har dock initierat ett arbete kring värdegrund, vilket omfattar ett metodmaterial för jämställdhet och mot våld. Detta har rektorn uppdragit åt elevhälsoteamet att genomföra i förebyggande syfte med årskurs 7. Arbete har dock ännu inte givit några uppenbara avtryck i verksamheten. Däremot har rektorn skapat vissa organisatoriska strukturer för att möjliggöra för lärare att skapa relationer med eleverna, exempelvis att det ska finnas rastvärdar på luncherna. Rektorn har också anställt personal som, utöver sitt ansvar för enskilda elever, har tolkat sitt uppdrag som att de ska finnas tillgängliga för eleverna i gemensamma utrymmen och i korridorer. Det är dock inget specifikt uppdrag som de har fått från rektorn, utan snarare något de själva identifierat som ett rimligt förhållningssätt. Personalen uttrycker att det inte finns någon styrning på skolan i dessa avseenden. Vad gäller skolans lokaler pågår för närvarande en ombyggnation som förväntas bli klar inom kort. Här inhämtar rektorn lärares synpunkter inom ramen för arbetslagsarbetet, kring hur de tycker att dessa ska utformas för att skapa trygga och trivsamma miljöer. Eleverna var också delaktiga i arbetet i början, men inte längre.

Rektorn har få sätt att skapa samsyn kring skolans förhållningssätt för att de ska bli gemensamma och följer heller inte upp huruvida arbetet får genomslag i verksamheten. Rektorn har skapat elevhälsomötet, EHM, två gånger per termin där ett kollegialt lärande försiggår och där personal kan identifiera utmaningar, individuella eller kollektiva, för att gemensamt diskutera lösningar. Rektorn styr inte agendan för dessa möten, även om det händer att vissa frågor tangerar ett positivt skolklimat. De frågor som avhandlas tas sedan vidare till arbetslagen, men det är oftast upp till arbetslagen själva att hantera dem och ingen konkret uppföljning genomförs för att kontrollera att det blivit som avsikten var. Rektorn leder inga strukturerade samtal om positivt skolklimat och styr inte arbetslagens agenda på regelbunden basis eller avkräver lärarna handlingsplaner efter eventuella diskussioner som rör dessa frågor, varför det saknas samsyn i personalen om vad som förväntas av dem, vilka förhållningssätt som ska

råda eller vilka överenskommelser de har att följa. Saker diskuteras säger lärarna, men inga konkreta beslut om gemensamt agerande tas. En effekt av detta är att den konsekvenstrappa som skolan har när det gäller elevers överträdelse av regler sällan utnyttjas fullt ut, något som både lärare och elever tycker är inkonsekvent och synd. Det finns således inga specifika forum där personalen tillsammans och förutsättningslöst diskuterar vad ett positivt skolklimat innebär, hur man kan jobba med det på olika sätt eller hur de vill att det ska manifesteras hos dem. Rektorn har en tanke med mentorstiden, där lärare ska diskutera värdegrund med sina elever, men rektorn har inte styrt detta arbete och givit vägledning kring hur det ska genomföras, vilket har inneburit att olika mentorer tolkar uppdraget olika och genomför det i olika grad. Lärarna uppger att de snarare uppfattar uppdraget kring värdegrundsarbetet som en möjlighet, ett område som de kan välja att jobba med, snarare än att det finns en förväntan att de ska genomföra ett visst arbete med sin klass med tydliga mål att uppnå. Rektorn följer heller inte upp att värdegrundsarbetet genomförs på avsett vis, vilket lett till att eleverna i olika utsträckning får möjlighet att diskutera värdegrundsfrågor på ett planerat och medvetet sätt. Denna brist på strukturerad uppföljning gör att många goda tankar som dryftas i olika forum stannar vid att förbli allmänna diskussioner som inte följs av vare sig någon konkret handlingsplan eller en genomtänkt uppföljning för att kontrollera att effekten blivit den avsedda.

Vägledning, stöd och kompetensutveckling

Det saknas ett systematiskt arbete på skolan för att ge lärare vägledning, stöd och kompetensutveckling för att främja ett positivt skolklimat. Det finns ingen strukturerad vägledning kring hur lärare förväntas arbeta med att främja ett positivt skolklimat eller hur de ska rustas för att kunna utbilda eleverna kring värdegrundsfrågor. När lärare känner att de har behov av stöd i frågor som rör detta, uppger rektorn att de kan efterfråga sådant stöd. Personalen beskriver att nyanställda får lära sig skolans förhållningssätt och överenskommelser successivt och i samarbete med kollegorna i arbetslaget, snarare än utifrån ett specifikt introduktionsprogram. Detta har medfört att nya ibland kan stöta på situationer där de inte vet hur de ska förhålla sig, då de inte fått veta vad praxis är på skolan. Få fortbildningsinsatser har genomförts på skolan inom området positivt skolklimat, som exempelvis förhållningssätt, värdegrund och respektfullt beteende, men några insatser har skett. Exempelvis har en speciallärare utbildat kollegor inom npf (neuropsykiatriska funktionsvariationer) och hur de ska bemöta elever när de är utåtagerande. Personal med ansvar för enskilda elever däremot har genomgått en utbildning från SPSM (specialpedagogiska skolmyndigheten) som fokuserade på bemötande och npf. De har även gemensamt läst viss litteratur som rör området. Däremot har inget specifikt område för

fortbildning utifrån skolans egna behov identifierats och därmed har heller inte lärarna fått någon sådan riktad kompetensutveckling, exempelvis kring hbtq-frågor för att få verktyg att motverka homofobi, då uttryck för sådant finns bland eleverna. Elevhälsans personal har dock haft viss utbildning med kollegiet kring första hjälpen vid psykisk ohälsa. Elevhälsans professioner uttrycker att de har mycket mer att erbjuda av internutbildningar för kollegorna i skolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorn behöver utveckla ett strategiskt arbete med tydliga ramar och mål för att främja ett positivt skolklimat, samt ge personalen möjlighet att skapa samsyn och öka sin kompetens för att kunna bidra.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att skolan saknar ett systematiskt och målmedvetet arbete som tydligt anger riktning, ramar och mål för hur trivsel, trygghet och ett positivt skolklimat ska främjas i hela verksamheten. Det finns ingen övergripande plan eller gemensam inriktning som omfattar alla elever, all personal, skolans miljöer eller hela skoldagen. Även om arbetslagsarbetet ska omfatta denna typ av diskussioner, saknas en struktur för hur personalen fortlöpande ska kunna utveckla och öka sin förståelse för vad som bidrar till ett positivt skolklimat och därmed saknas också möjligheter att skapa en samsyn kring hur arbetet ska bedrivas. Resultatet blir att lärare agerar individuellt och ibland inkonsekvent.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn skapar ett långsiktigt arbete för att definiera vad ett positivt skolklimat innebär. En central aspekt i det främjande och förebyggande arbetet är att det bygger på gemensamma förhållningssätt från personalen. Med en gemensam linje hanteras situationer likartat oberoende av vilken personal som finns i klassrummet, korridorerna eller ute på skolgården, vilket ger eleverna en mer förutsägbar skoldag. Det är av vikt att personalen får möjlighet att kontinuerligt diskutera, pröva och utvärdera gemensamma förhållningssätt för hur de på bästa sätt kan genomföra detta i den egna verksamheten. Rektorn bör styra att samtal om positivt skolklimat och förhållningssätt i arbetet fortlöpande kommer upp på agendan och på så sätt skapa en samsyn inom kollegiet. Det är också viktigt att rektorn utarbetar strukturer för hur hen på regelbunden basis kan följa upp att arbetet pågår och att det ger avsedda effekter, samt att all personal arbetar i enlighet med intentionerna. Det ingår också i rektorns arbete att se till att personalen

erbjuds relevant fortbildning för att kunna möta de eventuella utmaningar som identifieras på skolan.

På Skolinspektionens vägnar

X Maria Larsson

Beslutsfattare

Signerat av: Maria Larsson

X Maria Lundström

Föredragande

Signerat av: Maria Lundström

I handläggningen av ärendet har även utredare Daniel Nilsson deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollag (2010:800)

Av 1 kap. 3 § skollagen framgår att i denna lag avses med

- **undervisning:** processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden, och

- **utbildning:** verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt denna lag inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter.

Av 1 kap. 4 § skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Av 1 kap. 5 § skollagen framgår bland annat att utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Av 5 kap. 3 § 1 st. skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.

Enligt förarbetena till skollagen främjas trygghet, liksom studiero, av tillitsfulla relationer, samsyn bland personalen, ett systematiskt arbete och en hög delaktighet av eleverna. Det är viktigt att arbetet för trygghet sker på ett skolövergripande sätt och att skolans personal har ett gemensamt förhållningssätt samt att det inte bedrivs avskilt från undervisningen och utan tillräcklig koppling till elevers vardag. Det förebyggande arbetet omfattar ett aktivt arbete med att främja de normer och värden som ska präglade utbildningen, bland annat alla människors lika värde och respekt för

andra människors egenvärde samt jämställdhet (prop. 2021/22:160 s. 41 och 229).

Av 2 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

Av 2 kap. 10 § skollagen framgår bland annat att rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar.

Av 2 kap. 34 § skollagen framgår bland annat att huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling.

Läroplan för grundskolan (Lgr22 [SKOLFS 2010:37])

Av grundskolans läroplan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, förståelse och medmänsklighet) framgår att ingen i skolan ska utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser. Dessutom ska eleven enligt grundskolans läroplan ((Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, god miljö för utveckling och lärande) möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Strävan ska vara att skapa de bästa betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling och även om personlig trygghet och självkänsla grundläggs i hemmet har skolan en viktig roll. Eleverna ska få kännedom om hur de kan få hjälp om de upplever otrygghet i eller utanför skolan. Verksamheten ska präglas av omsorg om den enskilda elevens hälsa, välbefinnande och utveckling.

Vidare framgår det av läroplanen (Lgr 22, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande) att alla som arbetar i skolan ska främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön. Skolans mål är att varje elev visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan.

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Granskningen genomförs i 30 skolor runt om i landet med inriktning på årskurserna 7-9, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Gällö skola ingår i granskningen. Skolinspektionen besökte Gällö skola den 21 april 2026. Besöket genomfördes av utredarna Maria Lundström och Daniel Nilsson.

Gällö skolan är en skola med årskurserna F-9 som har cirka 300 elever, varav högstadiet, som ingår i denna granskning, består av cirka 85 elever. På högstadiet är grupperna fördelade mellan två klasser i årskurs 7, en klass i årskurs 8 och två klasser i årskurs 9. Lärarna är organiserade i ett årskursarbetslag för vardera årskursen och till varje sådant arbetslag är knutet en elevassistent. Skolan har också ett specialpedagogiskt team om tre specialpedagoger som arbetar med alla tre arbetslagen och en skolsköterska som är på plats på Gällö på heltid. Därutöver finns ett elevhälsoteam som jobbar kommunövergripande

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- 40 minuter observationer i skolmiljön
- Två gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare och annan skolpersonal
- En intervju med rektor
- Dokument som begärts in från huvudmannen
- Officiell statistik som finns att tillgå om den aktuella skolenheten/huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från alla skolor som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras höstterminen 2026.

Bilaga 3: Granskningens utgångspunkter

Granskningens huvudsakliga fokus riktar in sig mot arbetet för ett positivt skolklimat under skoldagen och på årskurserna 7-9. Ett positivt skolklimat innefattar bland annat positiva, omtänksamma och stöttande relationer mellan elever och mellan skolpersonal och elever. Detta för att eleverna ska uppleva skola som en trygg, säker och respektfull plats, samt att eleverna uppskattar och känner en samhörighet med skolan. I granskningen är fokus på skolornas främjande arbete. Det främjande arbetet hänger dock så nära ihop med det förebyggande att de är svåra att skilja åt. Med skolklimat avses utbildningen i sin helhet, det vill säga allt som sker under skoldagen inom verksamheten. Arbetet behöver inkludera hela skolan med både de faktiska platser som finns i skolmiljön och alla individer på skolan, som rektor och all skolpersonal. Det huvudsakliga fokuset i granskningen riktas mot hur man arbetar med att främja ett positivt skolklimat och elevernas sociala samspel utanför undervisningstiden och inte specifikt i skolämnen under skoldagen. Hur lärare och annan skolpersonal arbetar med klasserna, elevgrupper och klassklimat är ändå en så pass central del i skolornas arbete för att skapa trivsel och trygghet att det inte går att avgränsa bort helt. Även elevers perspektiv, hur elever involveras i relationsarbetet och hur de stärks i sin förmåga att verka för ett positivt skolklimat är en del av granskningen.

Granskningen syfte

Syftet är att granska kvaliteten i skolors arbete med att främja ett positivt skolklimat och elevernas sociala samspel där hela skolan involveras i arbetet. Skolans arbete granskas i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier. För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

- 1. I vilken utsträckning arbetar lärare och annan skolpersonal med att främja ett positivt skolklimat?*
- 2. I vilken utsträckning arbetar rektorn strategiskt för att främja ett positivt skolklimat?*

Kvalitetskriterier

Ledarskap och relationsarbete

Lärare och annan skolpersonal utövar ett tydligt och samtidigt varmt, omtänksamt och stöttande ledarskap i syfte att främja ett positivt skolklimat och positiva relationer under skoldagen; mellan elever och elever samt mellan elever och lärare och annan skolpersonal.

Arbetet präglas av att det finns tydliga strategier och arbetssätt för hur eleverna ska involveras.

Lärare och annan skolpersonal är väl förtrogna med skolans gemensamma förhållningssätt och arbetar medvetet utifrån dessa för att främja ett positivt skolklimat och positiva relationer; mellan elever och elever samt mellan elever och lärare och annan skolpersonal.

Gemensamt arbete på skolövergripande nivå

Rektorn ansvarar för att, genom ett strategiskt arbete, skapa ett positivt skolklimat där hela skolan involveras.

Rektorn tar aktivt ansvar för att skolan utvecklar gemensamma förhållningssätt, som all skolpersonal tillämpar och förhåller sig till.

Vägledning, stöd och kompetensutveckling

Lärare och annan skolpersonal ges vägledning, stöd och kompetensutveckling som möjliggör gemensamma förhållningssätt i arbetet med att främja ett positivt skolklimat.